

Undervisernoter: Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

Private opholdssteder

Alle typer døgninstitutioner

Voksenansvar for anbragte børn og unge

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

- Private opholdssteder
- Alle typer døgninstitutioner

Undervisernoterne består af to dele:

1. del: Baggrundsviden til underviseren
2. del: Noter til de enkelte dias til undervisningen

Del 1: Baggrundsviden til underviseren

Overskrift	Noter
Anvendelsesområde:	Materialet er målrettet til undervisning af ledere og medarbejdere i private opholdssteder og på alle typer af døgninstitutioner, dvs. åbne døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner samt sikrede og særlig sikrede afdelinger på sikrede døgninstitutioner.
Regler i fokus:	Modulet har fokus på § 15 i lov om voksenansvar samt § 15 i bekendtgørelsen om voksenansvar. Lovens § 15 giver hjemmel til, at børn og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at der skal føres kontrol med et anbragt barn eller ungs brevveksling, korrespondance eller anden kommunikation. Bestemmelsen i § 15 om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation viderefører med visse redaktionelle ændringer den tidligere bestemmelse i servicelovens § 123.

	<p>§ 15. <i>Børn og unge-udvalget kan uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnets eller den unges ophold på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen træffes for en bestemt periode.</i></p> <p>Stk. 2. <i>Der kan ikke foretages kontrol med korrespondance m.v. mellem barnet eller den unge og offentlige myndigheder eller en eventuel advokat.</i></p> <p>Stk. 3. <i>En afgørelse efter stk. 1 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, stk. 1, i lov om social service, når betingelserne heri er opfyldt.</i></p> <p>Stk. 4. <i>Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation.</i></p> <p>Bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge indeholder i § 15 regler om gennemførelse af kontrol med kommunikation.</p> <p>Reglerne er endvidere uddybet i vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge, pkt. 108-113.</p>
<p>Anvendte kilder til materialet:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 619 af 8. juni 2016). • Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (Lov nr. 647 af 8. juni 2016). • Forslag til Lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Lovforslag nr. L 162. Fremsat den 30. marts 2016 af social- og indenrigsministeren. • Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Lov nr. 1543 af 13. december 2016 • Lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge Lov nr. 1544 af 13. december 2016. • Bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge. Bek. nr. 1707 af 20. december 2016. • Vejledning til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Vejl. nr. 10370 af 21. december 2016. • Betænkning fra Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget) Betænkning nr. 1551. Marts 2015. • Konsulentbistand i relation til magtanvendelsesudvalget Afrapportering. Rambøll, november 2013.
<p>Materialets anvendelse:</p>	<p>Materialet er udarbejdet, så det, foruden at indgå som et modul på kursusdage om reglerne i voksenansvarsloven, kan anvendes som et selvstændigt undervisningsforløb, fx ved en temadag, et personalemøde eller lignende. Hvor materialet anvendes som et selvstændigt undervisningsforløb anbefales det, at der indledes med en præsentation ud fra modulet, der giver en generel introduktion til lov om voksenansvar.</p>

<p>Baggrund for lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge:</p>	<p>I juni 2013 nedsatte den daværende regering Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget). Udvalget havde til formål at afklare, beskrive og analysere de etiske, juridiske og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for anbragte børn og unge, herunder analysere udfordringerne ved det daværende regelsæt. Magtanvendelsesudvalget skulle endvidere komme med forslag til et kommende regelsæt.</p> <p>Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var bl.a., at både Folketingets Ombudsmand og Folketingets § 71-tilsyn havde påpeget, at det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse på børne- og ungeområdet var uklart.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget havde en bred sammensætning af medlemmer bl.a. med kommunale og regionale repræsentanter, repræsentanter for relevante organisationer for praksisfeltet, børneorganisationer samt faglige eksperter. I udvalgsarbejdet deltog tre børneeksperter, som tidligere har været anbragt. Daværende direktør ved Folketingets ombudsmand Jens Møller fungerede som formand for udvalget. Børnerådet sikrede endvidere yderligere inddragelse af børn og unge gennem tre børneekspertgrupper.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget afgav i marts 2015 betænkning nr. 1551/2015 om Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget anbefalede, at der blev udarbejdet et helt nyt og selvstændigt regelsæt om magtanvendelse over for anbragte børn og unge med en tydeliggørelse af de eksisterende regler, herunder med tydeliggørelse af børn og unges rettigheder i relation til magtanvendelse og andre indgreb i børn og unges selvbestemmelsesret. På enkelte områder anbefalede udvalget en vis udvidelse af adgangen til at gribe ind overfor anbragte børn og unge, herunder muligheden for afværgehjælp og undersøgelse af et barn eller en ung person på sikrede døgninstitutioner. Udvalget tog i sine overvejelser og anbefalinger udgangspunkt i børn og unges grundlæggende rettigheder, herunder retten til omsorg og beskyttelse.</p> <p>Den 5. november 2015 indgik Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti en aftale om rammerne for voksenansvar over for anbragte børn og unge (Klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge). Aftalen følger op på aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2016 for social- og indenrigsområdet. Aftalen ligger sig tæt op ad anbefalingerne fra Magtanvendelsesudvalget, og loven om voksenansvar overfor anbragte børn og unge er en udmøntning af den politiske aftale.</p> <p>Lov om voksenansvar har til formål at fastsætte rammer for plejefamilier og personales adgang til, som led i varetagelsen af den daglige omsorg, at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret og sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.</p>
--	---

	<p>Lov om voksenansvar overfor anbragte børn og unge regulerer forholdene under anbringelsen, og den indeholder således blandt andet flere af de bestemmelser, der før fandtes i Servicelovens §§ 123-123d samt den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelse. Bestemmelser om afgørelser om anbringelse og kriterier for anbringelse på delvis lukkede afdelinger og delvis lukkede institutioner samt sikrede afdelinger og særlig sikrede afdelinger er samlet i servicelovens §§ 63a-63c i kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.</p>
--	--

Del 2: Noter til de enkelte dias til undervisningen

Dias 2:

Rettighed og indgreb heri

VÆR ALTID OPMÆRKSOM PÅ:

§ 15 i lov om voksenansvar om kontrol med kommunikation er en undtagelse fra hovedreglen – retten til privatliv, som den er formuleret i grundlov og internationale konventioner.

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

2

Dias 2	<p>Noter: Rettighed og indgreb heri</p> <p>Dette dias har til formål at angive sammenhængen mellem rettighed og lovregel om indgreb.</p>
--------	---

Dias 3:

Rettighed

Ret til respekt for sit privatliv

- Begrebet "privatliv" beskytter individets personlige sfære i bred forstand
- Privatliv omfatter bl.a.:
 - Integritet
 - Familieliv
 - Hjem
 - Korrespondance og anden kommunikation
 - Personfølsomme oplysninger

Væsentlige bestemmelser:

- Grundlovens § 72
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8
- FN's Børnekonventions artikel 16

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

3

Dias 3

Noter: **Rettighed**

Ret til respekt for privatlivet:

- Begrebet "privatliv" (EMRK) er et overbegreb, der beskytter individets personlige sfære i bred forstand
- Privatliv omfatter bl.a.:
 - Personlig integritet
 - Familieliv
 - Hjem, opholdsrum, tasker o.l.
 - Korrespondance og anden kommunikation
 - Personfølsomme oplysninger

Det betyder for anbragte børn og unge, bl.a.:

- At de som udgangspunkt skal kunne have deres ting for dem selv, og at der skal være helt særlige grunde til, at personalet på anbringelsessteder kan gennemgå deres ejendele
- At plejeforældre og personale på anbringelsessteder ikke må læse deres korrespondance eller overhøre deres telefonsamtaler, medmindre børn og unge-udvalget har truffet en særlig afgørelse herom
- At de kan forvente, at personale, plejeforældre og andre børn banker på døren til deres værelse inden de går ind

Tre bestemmelser er centrale, når det gælder beskyttelsen af privatlivet, og særligt offentlige myndigheders indgreb overfor børn og unges privatliv:

- Grundlovens § 72
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), Artikel 8
- Børnekonventionen artikel 16

Gengivelsen af ordlyden i de tre relevante bestemmelser, er alene til underviserens orientering. Bestemmelserne skal ikke gennemgås.

Grundlovens § 72: *Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelser, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.*

Grundlovens § 72 giver først og fremmest en processuel beskyttelse, derved at den stiller krav om, at der skal foreligge en retskendelse, medmindre der er en særegen lovregel, der undtager herfor. Lov om voksenansvar § 16 er et eksempel på, hvorledes lovgiver angiver en sådan undtagelse "kan uden retskendelse beslutte".

Den europæiske menneskerettighedskonvention: Artikel 8

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.
Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Børnekonventionens § 16.

1. Intet barn må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevvæksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme.
2. Barnet har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne angreb.

Dias 4:

Mulighed for kontrol med kommunikation

Hvis det er nødvendigt af hensyn til et barn eller en ungs sundhed eller udvikling kan børn og unge-udvalget:

- Uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation
- Kontrollen omfatter alene nærmere angivne personer uden for institutionen
- Afgørelsen træffes for en bestemt periode

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

4

Dias 4

Noter: Muligheden for kontrol med kommunikation

Bestemmelsen om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation i voksenansvarslovens § 15 viderefører med visse redaktionelle ændringer den tidligere bestemmelse i servicelovens § 123, stk. 2.

Bestemmelsen omfatter alle børn og unge under 18 år, der har ophold på anbringelsessteder efter serviceloven § 66, stk. 1, nr. 5 og 6. Bestemmelsen gælder således også for børn og unge, der er anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse, fx unge idømt en ungdomssanktion. Unge anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse vil også være omfattet af lovens § 19 og evt. § 18 om unge i varetægtssurrogat.

Bestemmelsen indebærer, at kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med omverden, kun kan ske i forhold til nærmere angivne personer og udelukkende på baggrund af en afgørelse fra børn og unge-udvalget.

Bestemmelsen fastsætter, at børn og unge-udvalget, uden retskendelse kan træffe afgørelse om kontrol med barnet eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnet eller den unges ophold på anbringelsessteder, når det er nødvendigt af hensyn til barnet eller den unges sundhed og udvikling. Afgørelsen træffes for en bestemt periode. Ved anden kommunikation forstås fx brug af mobiltelefon og internet.

Børn og unge-udvalgets afgørelse sker på baggrund af indstilling fra kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt det af hensyn til barnet eller den unges sundhed eller udvikling er nødvendigt med en begrænsning af den pågældendes kommunikation med personer uden for anbringelsesstedet, kan foretages i forbindelse med anbringelsen eller under anbringelsen. Vurderes det under anbringelsen, at det er nødvendigt at begrænse et barn eller en ungs kommunikation med personer uden for anbringelsesstedet, bør dette ske på

<p>baggrund af en dialog med anbringelsesstedet.</p> <p>Som hidtil kan der ikke foretages kontrol med korrespondance mv. mellem barnet eller den unge og offentlige myndigheder eller en eventuel advokat. I sådanne tilfælde kan barnet eller den unges korrespondance således ikke underkastes nogen form for kontrol.</p> <p>En afgørelse om kontrol med kommunikation kan træffes foreløbigt af formanden for børn og unge-udvalget, når betingelserne heri er opfyldt. Formanden i børn og unge-udvalget eller i dennes fravær næstformanden kan ifølge servicelovens § 75 stk. 1 træffe en foreløbig afgørelse, når hensynet til barnet eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.</p> <p>Børn og unge-udvalgets afgørelse om kontrol med kommunikation kan indbringes for Ankestyrelsen af den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedsindehaveren. Endvidere kan en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, hvis afgørelsen vedrører denne part, ligeledes indbringe afgørelsen for Ankestyrelsen.</p> <p>Den pågældende minister kan fastsætte nærmere regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation. Hjemmelen er anvendt til at fastsætte regler om fremgangsmåden på anbringelsessteder ved kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation i bekendtgørelsen om voksenansvar for anbragte børn og unge, § 15.</p>

Dias 5

Lovreglens indhold

Anvendelsesområde:

- Private opholdssteder og alle typer døgninstitutioner

Betingelser for indgreb:

- Børn og unge-udvalget skal have truffet en afgørelse om, at barnets korrespondance og kommunikation med bestemte personer i en bestemt periode skal kontrolleres

Kompetence i den konkrete situation - Personkreds:

- Personalet på opholdsstedet eller døgninstitutionen

Form for indgreb:

- Kontrollere breve, telefonsamtaler og anden kommunikation som barnet har med bestemte personer

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

5

Dias 5

Noter: Lovreglens indhold

Dette dias giver et overblik over indholdet af de forskellige elementer i bestemmelserne om kontrol med kommunikation. Perspektivet for gennemgang af lovreglen er anbringelsesstederne. Dvs. at der tages udgangspunkt i bekendtgørelsen.

Anvendelsesområde:

- Private opholdssteder og alle typer døgninstitutioner

Kompetence - personkreds:

- Personalet på opholdsstedet eller døgninstitutionen

Betingelser for indgreb:

- Børn og unge-udvalget skal have truffet en afgørelse om, at barnets korrespondance og kommunikation med bestemte personer i en bestemt periode skal kontrolleres

Form for indgreb:

- Kontrollere breve, telefonsamtaler og anden kommunikation som barnet har med bestemte personer

Dias 6

Anvendelsesområde

Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om kommunikationskontrol for børn og unge under 18 år, der er anbragt på følgende anbringelsessteder:

- Private opholdssteder
- Åbne døgninstitutioner
- Delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner
- Delvis lukkede døgninstitutioner
- Sikrede døgninstitutioner
- Særlig sikrede afdelinger på sikrede døgninstitutioner

Børn og unge-udvalget kan også træffe afgørelse efter lovens § 15 for unge under 18 år, der er anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse på de nævnte anbringelsessteder.

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

6

Noter: **Anvendelsesområde**

Dias 6

Jf. ovenfor kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse ift. anbragte børn og unge under 18 år.

Der kan foregå kontrol på følgende anbringelsessteder:

- De private opholdssteder
- På døgninstitutioner, dvs.:
 - Åbne døgninstitutioner (åbne afdelinger)
 - Delvis lukkede institutioner
 - Delvis lukkede afdelinger i åbne døgninstitutioner
 - Sikrede afdelinger i sikrede døgninstitutioner
 - Særlig sikrede afdelinger i sikrede institutioner

Kost- og efterskole, der er godkendt til at modtage anbragte børn og unge, er ikke omfattet af loven.

Anvendelsen af bestemmelserne om kontrol med kommunikation er ikke afgrænset til anbringelsesstedets matrikel, men kan også ske udenfor, eks. under en ferietur. Det vedrører således anbringelsesstedet som organisation.

Dias 7:

Betingelser for indgreb

Der skal være truffet en myndighedsafgørelse:

- Af børn og unge-udvalget i barnets eller den unges opholdskommune
- Der angiver hvilke nærmere personer uden for anbringelsesstedet, der er omfattet af kontrollen
- Der angiver i hvilken periode, der skal føres kontrol

Betingelse for børn og unge-udvalgets afgørelse:

- Det skal anses for nødvendigt af hensyn til barnet eller den unges sundhed og udvikling

Afgørelsen kan træffes i forbindelse med anbringelsen eller under anbringelsen.

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

7

Dias 7	<p>Note: Betingelser for indgreb</p> <p>Det er alene børn og unge-udvalget der, på baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling, kan træffe afgørelse om kontrol med brevveksling og telefonsamtaler og anden kommunikation. Dog gælder der særlige regler for unge i varetægtssurrogat, samt unge, der er anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse (se særskilt undervisningsmateriale herom).</p> <p>Når kontrollen skal foregå i praksis, er det en betingelse for at kontrollen kan finde sted, at barnet eller den unge giver sit samtykke til at kontrollen finder sted.</p> <p>Ved kontrol af telefonsamtaler skal også den person, der tales med, give sit samtykke.</p> <p>Institutionen eller opholdsstedet kan ikke selv indføre husregler, der fx medfører at breve skal kontrolleres eller at en ansat skal lytte med, når barnet eller den unge har kontakt med omverdenen. Kontrol kan kun ske på baggrund af en afgørelse fra børn og unge-udvalget.</p>
--------	--

Dias 8:

**Kompetence i den konkrete situation -
Personkreds**

Personalet (ledelse og medarbejdere) på anbringelsesstedet har den formelle kompetence til at kontrollere breve, telefonsamtaler og anden kommunikation.

Ved personale forstås:

- Personale, der udfører pædagogisk arbejde eller pædagogiske opgaver

Bestemmelsen omfatter ikke andet personale som køkkenpersonale, pedeler og rengøringspersonale.

Note: Kompetence i den konkrete situation - Personkreds

Dias 8

Det er personalet (ledelse og medarbejdere) på et anbringelsessted, der har kompetencen til at udføre børn og unge-udvalgets afgørelse om kontrol med barnet eller den unges kommunikation. Ved begrebet "personale på anbringelsesstederne" forstås personale, der udfører pædagogisk arbejde, har gennemført en pædagogisk uddannelse, eller som indgår i gennemførelsen af alment pædagogisk arbejde og varetager andre pædagogiske arbejdsopgaver. Adgangen til at foretage kontrol omfatter således ikke eventuelt øvrigt personale på institutionerne, fx køkkenmedarbejdere, pedeller eller rengøringspersonale. Undervisere på interne skoler er ligeledes ikke omfattet.

Dias 9:

Form for indgreb

Indgreb:

- Breve, sms'er, mails og lignende til og fra de angivne personer kan åbnes og læses
- Telefonsamtaler, herunder via mobil, med de angivne personer kan påhøres

Samtykke:

- Barnet eller den unge skal give samtykke til åbning af breve, sms'er og mails og lignende samt til medhør af samtaler
- Barnet eller den unge skal overvære åbning af breve og anden kommunikation

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

9

Dias 9	<p>Note: Form for indgreb</p> <ul style="list-style-type: none">• Breve til og fra de angivne personer kan åbnes og læses• Telefonsamtaler, herunder mobilsamtaler, med de angivne personer kan ske med påhør• Barnet eller den unge skal give samtykke til åbning af breve, sms'er, e-mails o.l. samt til medhør af samtaler
--------	--

Dias 10:

Fremgangsmåde

Skriftlig kommunikation

- Ved samtykke åbnes og læses brevet eller den skriftlige kommunikation
- Gives der ikke samtykke ved indgående brev eller anden skriftlig henvendelse, kan dette uåbnet returneres eller slettes (afsenderen skal orienteres herom)
- Gives der ikke samtykke til at åbne et udgående brev eller anden skriftlig henvendelse, tilintetgøres brevet eller henvendelsen
- Ved e-mails kan personalet sammen med barnet gennemgå barnets indbakke

Telefonsamtaler:

- Ved samtykke etableres medhør på telefonen
- Gives der ikke samtykke til medhør ved en indgående samtale, afbrydes forbindelsen, med en forklaring til den, der har ringet op
- Gives der ikke samtykke til udgående samtaler, føres samtalen ikke

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

10

Dias 10

Noter: Fremgangsmåde

- Barnet eller den unge skal give samtykke, jf. ovenfor
- Barnet eller den unge skal overvære kontrollen. Særlig opmærksomhed herpå ved kontrol med skriftlig kommunikation
- Der skal alene føres kontrol med brevveksling, samtaler eller anden kommunikation med de personer, som er angivet i afgørelsen fra børn og unge-udvalget

Kontrol af brevveksling sker ved, at en ansat:

- Først kontrollerer om den pågældende korrespondancen er med den eller de personer, der er omfattet af kontrollen
- I givet fald, beder barnet om samtykke til at åbne et indkommet eller et udgående brev
- Ved samtykke, åbner og læser brevet i overværelse af barnet eller den unge
- Ved manglende samtykke, sendes et indgående brev tilbage til afsenderen med en forklarende ledsageskrivelse. Anden skriftlig henvendelse fx en mail kan slettes. Afsenderen skal orienteres herom. Et udgående brev eller udgående henvendelse tilintetgøres eller slettes

Kontrol med e-mail kan ske ved, at en ansat:

- Kigger i barnet eller den unges indbakke i forhold til, hvem der er afsender.
- Barnet eller den unge må sammen med personalet vurdere, hvilke af de indkomne mails, personalet må se, eller hvilke der skal slettes, uden at de åbnes
- Hvis en e-mail slettes, må man give besked herom til afsenderen

Kontrol af telefonsamtaler sker ved, at en ansat:

- Afklarer om en indgående eller udgående samtale er med en person, der er omfattet af afgørelsen fra børn og unge-udvalget
- I givet fald, beder barnet om samtykke til at der er medhør til samtalen
- Ved samtykke, lytter på barnet eller den unges samtale i telefonen

- I tilfælde af manglende samtykke til medhør ved en indgående telefonsamtale, kan telefonsamtalen afbrydes med en forklaring til den, der har ringet op. Ved udgående samtaler føres samtalen ikke

Bestemmelsen i bekendtgørelsens § 15 omhandler, hvorledes personalet skal håndtere både fysiske breve og elektronisk skriftlig kommunikation. Ligeledes omfatter bestemmelsen både kontrol med telefonsamtaler gennem fastnettelefoner og mobiltelefoner. Det kan dog i praksis være vanskeligt for personalet at føre kontrol med elektronisk kommunikation og mobiltelefoner.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at lovens § 15 vedrører kommunikation med **bestemte personer** i **bestemte perioder**. Børn og unge, for hvem børn og unge-udvalget har truffet afgørelse om kontrol, skal således ukontrolleret have adgang til at kommunikere med andre personer, fx deres venner.

Ankestyrelsen har i en principafgørelse (90-09) henvist til, at det for en ung på 16 år, i forlængelse af en afgørelse i børn og unge-udvalget om kommunikationskontrol, var meget indgribende at fratage vedkommende hans mobiltelefon og adgang til internettet. Der var lagt vægt på, at det havde uforholdsmæssige store konsekvenser for hans mulighed for at have en normal teenagetilværelse med dertilhørende kommunikationsmuligheder, hvis man fratog ham hans mobiltelefon samt adgang til internettet.

Bestemmelsen i lovens § 15 har til formål at beskytte barnet eller den unge mod kommunikation og kontakt, der kan true barnets eller den unges sundhed og udvikling. Bestemmelsen er derfor ikke uden betydning, selv om det er svært at styre elektronisk kommunikation. Afgørelsen i sig selv kan således være et væsentligt signal at sende til den eller de personer, som afgørelsen er rettet mod.

Endvidere er barnet eller den unges alder et vigtigt parameter for, hvor stor en betydning, den elektroniske kommunikation har, og om barnet eller den unge selv håndterer denne kommunikation. For mindre børn vil kontrol med elektroniske kommunikationsmidler, såvel mails, sms'er og mobiltelefoner, derfor lettere kunne foregå efter de principper, der er beskrevet i bekendtgørelsen, mens der for unge formentlig må anvendes pædagogiske metoder til at de kan forstå betydningen og hensigten med kontrollen, med det formål, at få deres frivillige medvirken til kontrollen.

Dias 11

Regler om kommunikation i husordenen

- Anbringelsessteder har ikke lovhjemmel til at beslutte at fratage børn og unge deres mobiltelefon eller nægte dem adgang til internettet m.v.
- Som led i, at barnet eller den unge har ophold på anbringelsesstedet, kan der i husordenen opstilles regler for brugen af mobiltelefon og internet.

Kontrol med kommunikation af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

11

Noter: Regler om kommunikation i husordenen

Dias 11

Husordenen:

- Børn og unge har ifølge grundlov og konventioner grundlæggende ret til at kommunikere med omverden. Retten til at kommunikere kan alene begrænses, hvis der er lovhjemmel til dette. Det vil sige, hjemmelen i lovens § 15, hvorefter børn og unge-udvalget træffer afgørelse, og for unge, der er anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse § 19 og evt. § 18, hvis den unge er i varetægtssurrogat.
- Der kan som led i, at barnet eller den unge har ophold på et anbringelsessted opstilles regler for brugen af mobiltelefon eller adgangen til internettet. Det kan fx dreje sig om, at mobiltelefoner ikke må bruges, når børnene og de unge spiser i fællesskab, eller at adgangen til internettet er lukket ned kl. 23.